

Samen Opleiden in tijden van corona

In Twente werken pabo en scholen eendrachtig samen om het Samen Opleiden in die regio gedurende de coronacrisis online gestalte te geven. Alle honderd opleiders hanteren de aanpak die beschreven staat in een document dat steeds verder verfijnd en uitgebreid wordt naarmate de lockdown van de scholen langer duurt. Een groeidocument dat ook buiten Twente steeds meer de aandacht trekt.

Nog geen week nadat alle scholen van Nederland op 16 maart jl. dicht gingen, kwam het partnerschap Twente met het document '[Samen Opleiden Twente ten tijde van Covid-19](#)'. Het was opgesteld door de twee programmaleiders in kwestie, Edmée Suasso en Hester Langkamp van het Kennisnetwerk Lerende Leraren. Samen met opleiders en management van de pabo geven zij vorm aan de voortgang van het werkplekleren. Het partnerschap Twente bestaat uit opleidingsinstituut pabo Enschede van Saxion en scholen van 16 schoolbesturen in de regio Twente. De sluiting van die scholen was zoals bekend aanvankelijk voorzien tot 6 april, maar voor de leden van het partnerschap was het al gauw duidelijk dat het langer zou gaan duren. Vandaar dat zij hun plan van meet af aan een 'groeidocument' hebben genoemd: er is in de weken nadien voortdurend aan gesleuteld. Dat groeidocument, waarin onder meer de strategie van het partnerschap staat beschreven om in tijden van corona en lockdown toch samen te blijven opleiden – en wel online – wordt inmiddels ook landelijk gedeeld. Het voorziet onder andere in praktische suggesties voor online én offline activiteiten in deze bizarre coronatijden. Het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren draagt graag bij aan kennisdeling, en ging daarom in gesprek met een van de opstellers ervan, Edmée Suasso.

Wat is kenmerkend voor de Twentse aanpak?

“Dat we die in de lijn hebben uitgezet. Onder *alle* participanten: bestuurders, directies, managers, opleiders, mentoren en studenten. Juist doordat we een partnerschap vormen creëren en communiceren we rechtstreeks en hoeft informatie niet uitgewisseld te worden via alleen de studenten. Voor ons is het belangrijk dat we dit vanuit het hele netwerk benaderen. De studenten zijn wel, net als alle andere geledingen, vanaf het begin betrokken. Ons streven is dat studenten samen met hun opleiders vaststellen aan welke doelen zij in de gegeven situatie kunnen werken.”

Hoe hebben jullie het werkplekleren ingevuld?

“In de eerste week zijn we uitsluitend bezig geweest met het primaire proces: ‘Hoe gaan de scholen hun leerlingen bereiken/lesgeven?’ en ‘Wat gaat de pabo met de studenten doen?’ We hebben onze uitgangspunten geformuleerd in ons groeidocument. Leidend was de vraag: hoe kunnen we als partnerschap voor studenten het opleiden continueren door online werkplekken in te richten? Want studenten zijn uiteraard bang voor studievertraging als het werkplekleren, met 40% van de studiepunten een grote poot van de opleiding, wegvalt. Om die vraag te beantwoorden, hebben we

eerst vastgesteld dat werkplekleren uit een drietal elementen bestaat. Ten eerste leren in de klas onder leiding van de mentor. Ten tweede het samenwerken met een groep studenten in de school onder leiding van een schoolopleider en in samenspraak met een instituutopleider. En ten derde het uitvoeren van meer geformaliseerde opdrachten of beroepstaken in het kader van afstudeeronderzoek. We hebben ons geconcentreerd op de eerste twee, minder specifieke, aspecten. Pas nu, midden april, komen we er aan toe om de mogelijkheden te verkennen om ook de geformaliseerde beroepstaken online realiseerbaar te maken.”

Jullie partnerschap heeft bijna 100 opleiders, hoe heb je die allemaal zo snel bij de besluitvorming kunnen betrekken?

“We hebben met behulp van Microsoft Teams met alle opleiders vanuit de scholen en de pabo vergaderd. In twee sessies, met zo’n 50 opleiders per sessie. De vergaderdiscipline was perfect, we hebben onze werkwijze kunnen toelichten en daarna aan de mensen gevraagd of ze aanvullingen of andere ideeën hadden. Een opleider heeft meestal zo’n 15 studenten onder zijn hoede, en we hebben uiteindelijk samen besloten dat alle opleiders minstens één keer per week een online meeting met hun studenten zouden houden. In eerste instantie gaat het dan om te polsen hoe het staat met het welbevinden van de student, en daarna om de vraag: waar sta je nu in je leerproces, hoe kun je je leerdoelen bereiken als je daar online vorm aan moet geven? En wel zo dat het niet verzwarend werkt voor de school, de ouders of de leerlingen. Dus: zet studenten aanvankelijk alleen in bij ondersteunende (online) activiteiten – en kijk daarna of je ze ook kunt inzetten om het onderwijsaanbod – deels – te verzorgen.”

Hebben alle studenten dan wel dezelfde mogelijkheden om online hun leerdoelen na te streven?

“Nee. Er zijn natuurlijk enorme verschillen tussen scholen onderling en die komen nu des te meer aan het licht. Er zijn aan de ene kant van het spectrum scholen die al heel veel digitaal deden en die hun leerlingen allerlei hard- en software konden meegeven, leerlingen die thuis kunnen inloggen op lesprogramma’s die de school al gebruikte vóór de coronacrisis. Maar we hebben ook scholen in wijken waar de digitalisering nog van de grond moet komen. Die scholen hebben een heel eigen problematiek. Met de studenten die daar stage lopen wordt in samenspraak met de opleiders een andere route bewandeld.”

Welke plannen hebben jullie nog meer?

“We hebben een samenwerkingsverband met het Teacher’s College in Arizona. Daar zijn ze al veel verder met online leren. Daar ontwerpen studenten zelf al online onderwijs voor specifieke doelgroepen. Wij zien hier mogelijkheden voor de geformaliseerde beroepstaken van onze studenten. Dat zou in samenwerking met vakdocenten, opleiders en studenten kunnen leiden tot goede lesontwerpen die online beschikbaar gesteld kunnen worden. Twee van mijn collega’s studeren nu op de toepassingsmogelijkheden van dat Arizona-model, om die derde poot van ons werkplekleren vorm te geven. Er wordt aan gewerkt, maar dit is nog in een pril stadium!”